विदुषी रुचिरा पांडा या एक प्रख्यात हिंदुस्तानी शास्त्रीय गायिका व संगीतकार आहेत आणि सध्या बंगालच्या कोटाली घराण्याच्या जागतिक प्रतिनिधी म्हणून ओळखल्या जातात. त्यांनी पंडित मानस चक्रवर्ती यांच्याकडे २५ वर्षांहून अधिक काळ शास्त्रीय संगीताचे शिक्षण घेतले आहे. खयाल, ठुमरी, टप्पा, टप-खयाल, निर्गुणी भजनं तसेच काही अर्धशास्त्रीय प्रकार — जे आज जवळपास लुप्त होण्याच्या मार्गावर आहेत — यांवर त्यांचे प्रभुत्व आहे.

त्यांना आकाशवाणी आणि दूरदर्शनवर टॉप ग्रेड कलाकार म्हणून मान्यता आहे. त्या भारतीय सांस्कृतिक संबंध परिषद **(ICCR)** आणि **SPIC MACAY** यांच्या मान्यताप्राप्त कलाकार आहेत. तसेच, त्यांनी भारत सरकारच्या सांस्कृतिक मंत्रालयाकडून वरिष्ठ फेलोशिप प्राप्त केली आहे, जी त्यांच्या इंडो-अरेबिक शास्त्रीय संगीतशास्त्रावरील संशोधनासाठी देण्यात आली.

विदुषी रुचिरा पांडा यांनी भारतासह उत्तर अमेरिका, कॅनडा, यूके, युरोप, मध्य व दक्षिण आशियातील अनेक नामवंत संगीत महोत्सव आणि सभांमध्ये आपली कला सादर केली आहे. त्यांच्या गायनशैलीत भावनात्मक खोली, बौद्धिक बारकावे आणि सर्जनशीलतेची वेगळी छटा दिसून येते.

एक तळमळीच्या समाजसेविका म्हणूनही त्या ओळखल्या जातात. त्यांनी २५ वर्षांपूर्वी **'पारम्परिक' (Paramparik)** ही सामाजिक-सांस्कृतिक संस्था स्थापन केली. ही संस्था बंगालमधील हजारो वंचित कुटुंबांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडवून आणत असून, भारतीय शास्त्रीय संगीत महोत्सवांच्या क्षेत्रातही तिचे महत्त्वाचे योगदान आहे.

परंपरा, नवोन्मेष, कलात्मकता आणि सामाजिक बांधिलकी यांचा उत्तम संगम असलेल्या विदुषी रुचिरा पांडा या आजच्या काळातील एक अत्यंत प्रभावशाली भारतीय शास्त्रीय कलाकार म्हणून नावारूपाला आल्या आहेत.